

INVOCAVIT - Až mě bude volat, odpovím mu. (Ž 91,15)

Biblická čtení:

1Mojžíšova 2,15-17; 3,1-7: Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ Nejzchytralejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‚Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.‘“ Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

Římanům 5,12-19: Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. Hřích byl ve světě už před zákonem, ač se hřích nezapočítává, pokud není zákon. Smrt však vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo hřešili jiným způsobem než Adam. On je protějšek toho, který měl přijít. S milostí tomu však není tak jako s proviněním. Proviněním toho jediného, totiž Adama, mnozí propadli smrti; oč spíše zahrnula mnohé Boží milost, milost darovaná v jediném člověku, Ježíši Kristu. A s darem milosti tomu není jako s následky toho, že jeden zhřešil. Soud nad jedním proviněním vedl k odsouzení, kdežto milost po mnohých proviněních vede k ospravedlnění. Jestliže proviněním Adamovým smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista.

A tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život. Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými.

Matouš 4,1-11: Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ On však odpověděl: „Je psáno: ‚Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.‘“ Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: ‚Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!‘“ Ježíš mu pravil: „Je také psáno: ‚Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.‘“ Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: ‚Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.‘“ V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.

Hřích a ospravedlnění

V knize Genesis koncept dědičného hříchu nenajdeme. Apoštol Pavel s ním přišel vypořádáním, že špatné věci mají určitou setrvačnost. Hřích vnímal jako zosobněné odcizení Bohu, jako nějaký protějšek Boha, jako něco, co se snaží z Boží sféry, vlivu dostat, emancipovat a vytvořit si vlastní okruh moci. A právě setrvačnost zla byla chápána jako něco, co se přenášelo dědičně. Nevíme, jestli tomu tak je. Zkušenost, že se setkáváme s něčím, co na nás vykonává nadosobní tlak, co nás táhne ke zlému, to je zkušenost nás všech, myslím. Je v nás sklon věci kazit. (V Bibli se mluví o silách, mocnostech, které na nás tlačí, které přitom jsou někdy Boží stvoření, ale někdo je zneužívá.) Můžeme mít snadnou odpověď: je to proto, že lidé nevěří. Tím nemyslím, že se to napraví, když se budeme 3x denně modlit Otčenáš, nebo vyznávat víru v Boží Trojici. Víra znamená jistotu toho, že to, co cítíme jako dobré, má to budoucnost. A většina lidí mravní vědomí má. Problém je v tom, že říkáme: tohle je správné, ale nemá cenu se o to snažit, protože se to nedá ve světě uskutečnit, prosadit. To je základ zlého. Tyhle pochybnosti lidstvo rozklívá, skepse a pochybnosti jsou horší než zbraně.

Hřích není jen přestupek v chování, hřích je jistá síla nad člověkem, která se ho snaží přesvědčit, že to zlé bude vždycky silnější než to dobré. Tak to není. To dobré se drží zázračnou silou na světě, když spočítáme všech ten odpor. Věřit v to, že má smysl konat dobro, pomáhat druhým, zastávat se znevýhodněných, ... Bez toho život nemá budoucnost ani perspektivu. To je potřeba si uvědomovat, když se rozhodujeme.

Ospravedlnění vlastně znamená obstát na Božím soudu. Připustit to, že svět podléhá jakémusi vyššímu hodnocení. Účelem Božího soudu není odsouzení a zatracení člověka, ale cílem soudu je přinášet nápravu. Ospravedlnění znamená, že člověk se ocitne na soudu, uvědomí si svou vinu, ale soud (Bůh) upustí od svého rozsudku. Banální příklad: v restauraci si dopřávám hody v domnění, že mám v peněžence, nebo na bankovní kartě dost peněz. Jaká úleva, když někdo pomůže a zaplatí za mě. Pokud pouze pouze poděkuju a odejdu a tím to skončí, nic se se mnou nestalo. Boží soud nás má vést k uvědomění, že na Bohu závisím. Rozhodující je, jak s tou závislostí naložím.

Ospravedlnění směřuje nejenom k tomu, aby člověk nebyl odsouzen, ale k tomu, aby se stal novým člověkem. Když je člověk odsouzen do vězení a přijde amnestie, jak s novou možností žít na svobodě naloží? Bude dál vesele pokračovat v dosavadním podvodném životě, bude tedy jen amnestovaným hříšníkem, nebo svůj život změní, najde motivaci ke smysluplné práci, stane se tzv. novým člověkem; začne jinak uvažovat, jinak jednat, jinak se dívat na svůj život. To je cíl nového postního času.